

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"צ 19529-06-14 חוטה נ' B.V. Booking.com ואח'

מספר בקשה: 9-1-3

בפני כבוד השופטת-הרשמת עינת רביד

דוד חוטה

מבקש

נגד

משיבים

Booking.com. B.V. 1
Herengracht 597 1017 CE Amsterdam,
The Netherlands
באמצעות
Booking.com Israel Online Hotel Reservations Ltd.
משד' רוטשילד 3 תל אביב

2. מלונות פתאל בע"מ

החלטה

1. לפני בקשת המבקש לראות בהמצאת בקשת האישור ומסמכי התביעה הייצוגית ל- Booking.com Israel Online Hotel Reservations Ltd. (להלן: "החברה הישראלית")
2. כהמצאה לידי המשיבה 1 (להלן: "בוקינג"), אשר מקום מושבה בהולנד, בהתאם לתקנות 477 ו- 482 לתקנות סדר הדין האזרחי, התשמ"ד-1984 (להלן: "התקנות"), כאשר הבקשה להכיר בהמצאה לפי תקנה 482 הוספה במועד הסיכומים (להלן: "הבקשה"). לחילופין מבוקש כי בית המשפט יאשר המצאה מחוץ לתחום בהתאם לתקנה 500 (10) לתקנות. לבקשה צורף תצהיר של המבקש.
3. הבקשה הוגשה במסגרת תובענה ייצוגית, שהגיש המבקש בטענה, כי בוקינג, המפעילה אתר להזמנת שירותי מלונאות, המותאם גם לשפה העברית, מבצעת הטעיה כנגד הגולש הישראלי המזמין באמצעות האתר חדר במלון בישראל, כאשר, בניגוד להוראות הדין בישראל (סעיפים 17א' ו-17 ד' לחוק הגנת הצרכן, תשמ"א-1982, להלן: "חוק הגנת הצרכן"), המחיר המוצג באתר

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"צ 19529-06-14 חוטה נ' Booking.com B.V ואח'

1 בוקינג אינו כולל את רכיב המע"מ, עובדה אשר לטענת המבקש מוסתרת מהלקוחות וגורמת אף
2 לפגיעה במתחרותיה של בוקינג. טענה נוספת של המבקש היא, כי במסגרת ההזמנה, מוצג תחילה
3 המחיר בשקלים ולאחר מכן מתבצעת טרנספורמציה בלתי חוקית למחיר דולרי. לטענת המבקש
4 בכך מתבצעת הטעיה של הצרכן.
5 3. לאחר הגשת הבקשה הגישה בוקינג תגובה מטעמה וטענה כי אין לראות בהמצאה לחברה
6 הישראלית כהמצאה לבוקינג. לתגובתה צירפה תצהיר של יועץ משפטי פנימי שלה, עו"ד Rick
7 Geerars (להלן: "עו"ד ג'יררס"). המבקש השיב לתגובה. נקבע דיון ובמהלכו נחקרו המבקש
8 ועו"ד ג'יררס. לאחר הדיון הוגשו סיכומים. אציין כי לאחר הגשת הסיכומים הגיש המבקש את
9 החלטתו של בית משפט מחוזי (מרכז), מפי כב' השופט פרוץ' ע' גרוסקופף, בת"צ 39292-04-13
10 קלינגהופר נ' Paypal Pte. Ltd. מיום 3.5.15 (להלן: "החלטת פייפאל"). בוקינג התייחסה לפסק
11 דין פייפאל והמבקש השיב לכך.
12
13

מסירה לחברה הישראלית

טענות המבקש

14
15 4. המבקש טוען כי החברה הישראלית היא נציגתה של בוקינג בישראל, באשר היא נרשמה לצורך
16 הסדרת פעילות בוקינג אל מול רשויות המס בישראל והיא פועלת "כצינור להעברת כספי הציבור
17 הישראלי לבוקינג".
18 5. עוד מצוין המבקש כי באתר בוקינג מצוין באופן מפורש כי היא "נתמכת בינלאומית על ידי
19 משרדים" בתל אביב.
20 6. בנוסף טוען המבקש כי הוכח שהחברה הישראלית הוקמה בשנת 2012 על ידי בוקינג ששימשה
21 חברת האם וכבעלת המניות היחידה שלה. החברה הישראלית מחזיקה משרדים בישראל ושמה
22 זהה לשם בוקינג וגם בוקינג אינה מכחישה כי החברה הישראלית היא חלק מאשכול החברות
23 המשמש להפעלת האתר. לטענתה, היא משמשת אך ורק למתן שירותי תמיכה פנימית לבוקינג
24 (מפנה לתגובה לבקשה סעיף 40).
25 7. עוד טוען המבקש, כי בחקירה הנגדית של עו"ד ג'יררס עלה, כי החברה הישראלית הוקמה על ידי
26 בוקינג בשנת 2012, כאשר זו הייתה חברת האם ובעלת המניות היחידה ובוקינג היא מקור
27 ההכנסה היחיד של החברה הישראלית. כמו כן, לטענתו, החברה הישראלית צריכה לדווח מידי
28 פעם ולהיות בקשר עם בוקינג, כי היא מספקת שירותי תמיכה בשפה העברית למלונות העושים
29 שימוש במערכת המחשב באתר, דבר המחייב לטענת המבקש הכשרה של עובדי החברה

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"צ 19529-06-14 חוטה נ' B.V. Booking.com ואח'

- 1 הישראלית, הכרת האתר והפונקציות השונות בו ושיתוף פעולה במקרה של תקלות. עוד הסתבר,
2 לטענתו, כי החברה הישראלית מורשית להיפגש עם אנשי בתי מלון ישראליים ולהציע להם את
3 שירותי בוקינג.
- 4 8. מכל האמור עולה, לטענת המבקש, כי החברה הישראלית נמצאת בקשר איכותי דיו על מנת
5 שהמצאה לידיה תהווה המצאה לידי בוקינג וכן הקשר בין החברות הוא כזה ש"סביר להניח"
6 שהחברה הישראלית תעביר לידיעת בוקינג את דבר ההליכים שנפתחו נגדה.
- 7 טענות בוקינג
- 8 9. בוקינג טוענת, כי היא חברה זרה המאוגדת על פי הדין ההולנדי ומקום מושבה בהולנד. היא
9 בבעלותה המלאה של חברה בשם B.V. Booking.com Holding ואחת מחברות רבות המרכיבות
10 את קבוצת החברות שבראשה החברה האמריקאית The Priceline Group, Inc.
- 11 10. בוקינג היא הבעלים, המנהלת והמפעילה של אתר אינטרנט שכתובתו www.booking.com
12 (להלן: "האתר") המהווה פלטפורמה מקוונת שדרכה יכולים הגולשים באתר להתקשר ישירות
13 עם ספקי מקומות אירוח בכ- 190 מדינות ברחבי העולם, המפרסמים את שירותיהם באמצעות
14 האתר, ולבצע הזמנות למקומות לינה אצל הספקים לפי בחירת הגולשים. השירות המתואר לעיל
15 מסופק על ידי בוקינג מהולנד, שם ממוקמים שרתי האתר, שם מנוהל ומופעל האתר ומטופלים
16 ענייני הלקוחות.
- 17 11. לטענת בוקינג, תנאי השימוש לגולשי האתר מחילים עליהם חוזה ולפיו הקשר הוא עם בוקינג
18 בלבד ולא עם החברה הישראלית, ולכן העובדה שהאתר מופעל בעברית אינה רלוונטית, כיוון שיש
19 לגולשי האתר האפשרות לפעול באתר ב- 42 שפות שונות.
- 20 12. בסעיף 12 ל"תנאי השימוש" הקבועים לשימוש באתר נקבע, כי חברות, דוגמת החברה הישראלית,
21 אינן מוסמכות לקבל כתבי בי דין עבור בוקינג. עוד נטען כי על היחסים בין משתמשי האתר ובין
22 בעלת אתר האינטרנט חולשת תניית שיפוט ייחודית וברירת דין הקבועה בסעיף 11 לתנאי
23 השימוש (להלן: "תניית השיפוט") ולפיה הדין החל על היחסים בין הגולש ומפעילת האתר הוא
24 הדין ההולנדי ולבתי המשפט באמסטרדם סמכות בלעדית.
- 25 13. לטענתה, החברה הישראלית אינה בשליטה במישרין או בעקיפין של בוקינג, אלא היא לכל היותר
26 "קרובת משפחה" על דרך השירשור. וכן לטענתה הדמיון בשם מלמד לכל היותר על השתייכות
27 אפשרית לקבוצת החברות אך לא בהכרח.
- 28 14. מבחינה משפטית, טוענת בוקינג כי כלל לא הוכחו היסודות של תקנה 477, משום שלא הוכח כי
29 החברה הישראלית מורשית לפעול בשם בוקינג או לייצג אותה או לשמש לה כתובת להמצאת
30 כתבי דין.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"צ 19529-06-14 חוטה נ' B.V Booking.com ואח'

15. אשר לתקנה 482, בוקינג טוענת בראש ובראשונה כי המבקש טען לחלוקה רק בסיכומים, ולכן זו הרחבת חזית. לגופו של עניין, לטענתה, החברה הישראלית כלל לא עוסקת בהפעלת האתר, אלא רק במתן שירותי תמיכה לבתי מלון ישראליים, שהתקשרו עם בוקינג. לטענת בוקינג, היא אינה עוסקת באותו עסק בו עוסקת החברה הישראלית, משום שבוקינג והתובענה עוסקים בגולשים תושבי ישראל שמזמינים באמצעותה לינה במלונות ישראליים, ואילו החברה הישראלית פועלת אך ורק במישור היחסים שבין בוקינג ובתי המלון בישראל; החברה הישראלית אינה מנהלת עסק מטעמה של בוקינג ואינה מנהלת את עסקיה ואף בתחום הצר של אספקת שירותי תמיכה לבתי מלון היא אינה מוסמכת לחתום על חוזים או להתקשר בשמה ולכן לא הוכח "קשר אינטנסיבי" בין בוקינג לבין החברה הישראלית. לטענת בוקינג, לצורך הוכחת אינטנסיביות הקשר אין די בכך ששתי החברות שייכות לאותו קונצרן חברות.

16. עוד היא טוענת כי לא הוכח כלל כי החברה הישראלית משמשת "ידה הארוכה" של בוקינג, מייצגת אותה או פועלת בשמה.

17. עוד לטענת בוקינג החברה הישראלית היא יחידה כלכלית נפרדת בעלת קיום עצמאי, המקבלת תשלום עבור השירותים שאותם היא מעניקה לבוקינג, ככל ספק אחר, מעסיקה בעצמה את עובדיה ומשלמת להם את שכרם.

18. עוד טוענת בוקינג, כי החברה הישראלית אינה משווקת את בוקינג, הקשר שלה הוא בתדירות נמוכה ואין כל צורך בקבלת הכשרה לפעילות החברה הישראלית מבוקינג.

תשובת המבקש

19. המבקש השיב וטען, בין היתר, כי אין מדובר בהרחבת חזית וממילא ניתנה לבוקינג אפשרות להגיב לתקנה 482 וכן הוספה בהסכמה ההחלטה בעניין פייפאל, כאשר כל צד טען לעניין הרלוונטיות שלה לעניין שבפני.

דיון והכרעה

המסגרת הנורמטיבית

20. תקנה 477 לתקנות קובעת:

"ההמצאה תהא ככל האפשר מבחינה מעשית לנמען גופו, אולם אם יש לו מורשה לקבלת כתבי בי-דין לשם המצאה לפי תקנות אלה – דיה ההמצאה

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"צ 19529-06-14 חוטה נ' B.V Booking.com ואח'

למורשה, ואם יש לו עורך דין, דיה ההמצאה לעורך הדין או למתמחה שלו, או
בהנחה במשרדו, והכל אם לא הורה בית המשפט הוראה אחרת. "

21. תקנה 477 היא התקנה המאפשרת המצאת מסמכי בי דין לידי "מורשה לקבלת מסמכי בית דין",
בדרך כלל יהיה זה עורך דין, כפי שמציינת התקנה או מי שהוא מורשה לצורך כך.
22. תקנה 482 (א) לתקנות, שהיא חלופה לתקנה 477 קובעת:

"הייתה התובענה בעניין עסק או עבודה נגד אדם שאינו גר באזור השיפוט של
בית המשפט המוציא כתב-בי-דין, די בהמצאת הכתב למנהל או למורשה, העוסק
אותה שעה בעצמו מטעם האדם בהנהלת אותו עסק או אותה עבודה באותו אזור
שיפוט".

23. יש לציין כי נוסח תקנה 482 תוקן בתיקון שנכנס לתוקפו ביום 21.12.13 (ראו תקנות סדר הדין
האזרחי (תיקון מס' 2) התשע"ד-2013, ק"ת 7307) ועל ההמצאה נשוא הדיון חלה התקנה בנוסחה
החדש.

24. ככלל, תקנה 482 מאפשרת לתובע להמציא כתב תביעה לאדם המשמש כמורשה בהנהלת עסקים
מטעם הנתבע. לפי התקנה, המצאה למורשה כמוה כהמצאה לנתבע. התקנה חלה אף לגבי נתבעים
הנמצאים מחוץ לתחום השיפוט של מדינת ישראל. זאת, כמובן, בתנאי שהמורשה בניהול עסקים
מטעמו של הנתבע נמצא בישראל. (ראו רעא 8957/09 שמואל אוזן נ' סידני קיובי 8.3.2011, רע"א
General Electric Corp 39/89 נ' מגדל חברה לביטוח בע"מ, פ"ד מב(4) 762 (1989) (להלן: "פס"ד
ג'נרל אלקטריק") רע"א Philip Morris USA Inc 11822/05 נ' אלרואי 8.5.2006).

25. הרציונל העומד בבסיס תקנה 482 הוא כי דבר הגשת התביעה יגיע באמצעות הגורם המורשה לידי
בעל הדין, כאשר בפסיקת בית המשפט עיקר הדיון ביחס ליישום תקנה 482 התמקד במידת
אינטנסיביות הקשר בין המורשה לנתבע. נטיית הפסיקה היא לתת פרשנות מרחיבה לתקנה
ולבדוק את מבחן האינטנסיביות לפי נסיבות העניין הספציפיות. לעניין זה נקבע בפסיקה, כי
מקום בו ניתן לדלות סממנים של שיתוף פעולה עסקי בין הנתבע לבין האדם אשר אליו נמסר כתב
התביעה, תגבר הנטייה לראותו כ"מורשה" מטעם הנתבע (ראו פס"ד ג'נרל אלקטריק ורע"א
11556/05 קמור רכב בע"מ נ' חיים חימו בע"מ (27.2.06)).

26. בדברי ההסבר לתיקון תקנה 482 נכתב:

"על פי תקנה 482 לתקנות ניתן להמציא תובענה בעניין עסק או עבודה המוגשת
נגד אדם שאינו גר באזור השיפוט "למנהל או למורשה, העוסק אותה שעה
בעצמו מטעם האדם בהנהלת העסק או העבודה באותו אזור שיפוט. כאשר יש

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"צ 19529-06-14 חוטה נ' B.V. Booking.com ואח'

1 לנתבע, שהוא תושב חוץ, מורשה בישראל, ניתן לבצע המצאה לידי המורשה
2 ללא צורך בצו המצאה אל מחוץ לתחום המדינה.

3 מוצע להבהיר כי ניתן להמציא תובענה בעניין עסק או עבודה נגד אדם אל מחוץ
4 לתחום המדינה, למנהל או למורשה באותו אזור שיפוט, ובלבד שהוא עוסק
5 אותה שעה בעצמו מטעם האדם בהנהלת אותו העסק או אותה העבודה שנגד
6 הוגשה התובענה. דהיינו, אם למשל הוגשה תובענה נגד חברה X, ואותה חברה
7 עוסקת במספר תחומי פעילות (מכירת רכבים- מחד, ומכירת משחקי מחשבים-
8 מאידך), הרי שלא ניתן להמציא את התביעה למורשה מטעם העסק למכירת
9 רכבים אם התובענה הוגשה נגד החברה בשל משחק מחשב פגום."

10 27. ניכר כי מחוקק המשנה ביקש לצמצם במעט את הפרשנות הרחבה שניתנה למונח "מורשה"
11 בפסיקה, ולחדד לגבי חברות בעלות יותר מתחום אחד, כי יש להקפיד בהמצאה למורשה מטעם
12 העסק בנושא התובענה, אולם נראה כי אין בכך כדי להשפיע על המקרה שבפני, שהרי בוקינג
13 עוסקת בתחום אחד בלבד, וראיית הזמנת החדרים על ידי הלקוחות כתחום פעילות נפרד מתחום
14 העלאת פרטי בתי המלון ומחירי החדרים, כפי שמציעה בוקינג, היא הפרדה, שהיא לטעמי,
15 מלאכותית.

16 28. אציין כי נטל הראייה להוכחת היות החברה הישראלית מורשה של בוקינג, לרבות אינטנסיביות
17 הקשר, מוטל על המבקש (ראו למשל בסעיף 19 לע"א 3908/08 **תיקו בע"מ נ' Forem Bagco Inc.**
18 [(28.8.10)]).

ומן הכלל אל הפרט

19
20 29. על השירות המוצע על ידי האתר חלים "תנאי השימוש" המפורסמים באתר. במסגרת "תנאי
21 השימוש" בוקינג מסדירה במפורש את נושא "חברות התמיכה", כדוגמת החברה הישראלית וכך
22 נכתב לגביהן בסעיף 12 לתנאי השימוש (ההדגשה הוספה- ע.ר.):

23 **"The support companies only provide an internal supporting role**
24 **to and for the benefit of Booking.Com. Certain designated support**
25 **companies render limited customer care support services (only**
26 **by telephone). The support companies do not have any website**
27 **(and do not in any way control, manage, maintain or host the**
28 **website). The support companies do not have any power or**
29 **authority to render the service, to represent Booking.com or to**

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"צ 19529-06-14 חוטה נ' Booking.com B.V ואח'

1 *enter into any contract in the name of, for or on behalf of*
2 *Booking.com. You do not have a (legal or contractual)*
3 *relationship with the support companies. The support companies*
4 *do not operate and are not authorized to act as any form of*
5 *process or service agent of Booking.com. Bookig.com does not*
6 *accept nor assume any domicile at any place, location or office in*
7 *the world (also not at the office of its support companies), other*
8 *than its registered office in Amsterdam."*

9 30. מכאן שבוקינג דאגה לקבוע במפורש כי החברה הישראלית אינה מוסמכת לקבל כתבי בי דין עבור
10 בוקינג (ראו גם סעיף 29 לתצהירו של עו"ד ג'יררס) ולכן היא אינה יכולה לשמש כמורשה מכוח
11 תקנה 477.

12 31. אשר לתקנה 482, למרות שהוספתה מהווה הרחבת החזית, ניתנה לצד השני ההזדמנות נאותה
13 להתייחס לטענה זו ולכן אדון בה.

14 32. לאחר שבחנתי את טענות הצדדים והראיות שהביאו בפני, איני מוצאת כי הוכחה מידת
15 האינטנסיביות הנדרשת, על מנת לקבוע, כי החברה הישראלית תעביר את כתבי בי הדין לבוקינג.
16 להלן אנמק.

17 33. בראש ובראשונה, אין מקום להתעלם במקרה שכזה מההוראה המפורשת בתנאי השימוש,
18 המתפרסמת באתר, באופן גלוי לכל מעיין, ולפיה חברת התמיכה אינה משמשת כתובת למסירת
19 כתבי בי דין. יש בכך כדי להראות את מידת הקשר וחובת היידוע, שבוקינג מצפה מהחברה
20 הישראלית ובהתאם התייחסותה של החברה הישראלית לחובתה זו.

21 34. יתר על כן, ומבלי לקבוע מסמרות בשאלה האם מדובר ב"אותו העסק או אותה העבודה" הרי אין
22 מחלוקת כי החברה הישראלית עוסקת אך ורק בתמיכה הטכנית בבתי המלון. כפי שהסביר זאת
23 עו"ד ג'יררס בחקירתו הנגדית:

24 "השירותים שמספקת החברה ההולנדית (בוקינג- ע.ר.) הם משני סוגים- הצד
25 הצרכני והצד של בית המלון. התמיכה איננה קשורה כלל לצד הצרכני. החברה
26 ההולנדית מספקת פלטפורמה מצד אחד למלונות שמעדכנים את המקומות
27 הפנויים והצד השני לצרכנים. והתמיכה של החברה הישראלית מוגבלת
28 לאספקט אחד מתוך חלק המלונות." (עמ' 7 שורות 10-15).

29 35. ובהמשך הוא מסביר:

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"צ 14-06-19529 חוטה נ' B.V. Booking.com ואח'

1 "כפי שאמרתי החברה ההולנדית משמשת פלטפורמה שהמלונות יכולים
2 להתחבר אליה דרך האקסטרה נט ולעדכן את המחירים. אקסטרה נט זו מערכת
3 מקוונת באינטרנט שלמלונות גישה אליה שם מציגה את המחיר שהמלון מציע
4 לחדר הספציפי, כך שהמחיר שרואים באתר לבוקינג דוט קום הוא המחיר
5 שהמלון קבע באופן ישיר ועדכן במערכת. אם מתעוררים עניינים מעשיים
6 בהעלאת המחיר על ידי המלון לאתר, העובדים בחברה המקומית יכולים
7 לסייע." (עמ' 8 שורה 31 עד עמ' 9 שורה 4).

8 36. ובהמשך הוא חוזר על כך:

9 "ש. מה הפעילות היום יומית השוטפת?

10 ת. לעזור למלון בנושאים של העלאת התוכן לאתר.

11 ש. בשביל זה צריך חברה ישראלית אם זה רק נושא טכני?

12 ת. אולי משום שלאנשים יותר נוח לדבר עם ישראלים מקומיים. זו החלטה
13 עסקית... (עמ' 10 שורות 13-17)

14 37. בחקירה הנגדית מסביר עוד עו"ד ג'יררס, כי החברה הישראלית אינה מנהלת משא ומתן ואינה
15 נפגשת עם בתי המלון לצרכי התקשרות עם בוקינג. יתר על כן, המלונות יכולים להירשם לאתר
16 דרך האתר עצמו, כאשר רשתות בתי מלון גדולות מנהלות משא ומתן ישירות עם בוקינג ולחברה
17 הישראלית אין כל הסמכה לנהל מו"מ או לקבל החלטות בשם בוקינג. (עמ' 9).

18 38. חקירתו הנגדית של עו"ד ג'יררס לא ערערה את גרסתו הברורה, כי החברה הישראלית אינה
19 משמשת כלל כנציגות, והקשר בין החברות אינו קשר אינטנסיבי, באשר תפקידה של החברה
20 הישראלית הוא מתן שירות טכני בלבד לבתי המלון בארץ העושים שימוש בפלטפורמת האתר
21 לשיווק חדריהם. שירות מסוג זה אינו דורש התנהלות אינטנסיבית של החברה הישראלית למול
22 בוקינג ברמה כזו, שנראה בה כתובת להמצאת כתבי בי דין. וזאת לזכור, כי על פי "תנאי השימוש"
23 הכתובים היא כלל לא אמורה להוות כתובת שכזו.

24 39. טענות המבקש כי החברה הישראלית היא חברה שנוסדה בידי בוקינג לא הוכחה, כיוון שעו"ד
25 ג'יררס לא אישר זאת בחקירתו, ומסמכי הבקשה לרישום לא הותרו בהגשה, משום שעו"ד ג'יררס
26 לא יכול היה לאשר את תוכנם בהיותם בעברית. יתר על כן, בתשובה לשאלה בנושא זה ענה עו"ד
27 ג'יררס כי מדובר ב"ספקולציה", כדבריו. יתר על כן, עו"ד ג'יררס ציין מפורשות בתצהירו כי
28 החברה הישראלית אינה נמצאת בבעלות או בשליטת בוקינג.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"צ 19529-06-14 חוטה נ' B.V Booking.com ואח'

40. גם טענות המבקש, כי החברה הישראלית היא "ידה הארוכה" של בוקינג או "פועלת בשמה" לא הוכחה וכן לא הוכח כי הברה הישראלית משמשת נציגת בוקינג אל מול רשויות המס, ועו"ד ג'ירס, כפי שפורט לעיל בחקירתו הנגדית, הסביר במדויק את מהות השירותים שנותנת החברה הישראלית בהקשר לאתר ואין בהם כדי להפוך את החברה הישראלית ל"ידה הארוכה" או נציגה. 41. אשר לקשר אינטנסיבי הנטען בין החברה הישראלית לבוקינג, כאמור, זה לא הוכח. עו"ד ג'ירס העיד בחקירתו הנגדית כי "יש מעת לעת דיונים על שירותי תמיכה שהחברה המקומית מספקת לחברה ההולנדית." וכאשר נשאל:

ש. "יש דיאלוג מתמשך בין החברה הישראלית לחברה ההולנדית,

הוא עונה: "לא הייתי אומר מתמשך, אבל אם יש צורך בדיאלוג יש דיאלוג." (עמ'

11 שורות 12-16).

42. אציין כי גם העובדה שהחברות נמנות על אותו אשכול חברות אין בה די על פי הפסיקה, ולעניין זה ראו בר"ע (ת"א) 2375/03 החברה המאוחדת להפצה ולמסחר בע"מ נ' ג'נרל פודס (9.5.04). 43. לפיכך, בהתחשב בכל האמור לעיל, אני קובעת כי המבקש לא עמד במבחן "אינטנסיביות הקשר" הנדרש על מנת לקבוע כי החברה הישראלית תביא את כתבי בי הדין לידיעת בוקינג.

היתר המצאה מחוץ לתחום

44. לחילופין התבקש בית המשפט להתיר למבקש להמציא את כתבי בי הדין מחוץ לתחום השיפוט. 45. על המבקש היתר המצאה מחוץ לתחום השיפוט להראות כי עניינו בא בגדר אחת העילות המנויות בתקנה 500 לתקנות וכי עומדת לו עילה לגופו של ענין – "תביעה הראויה לטיעון" – "שאלה רצינית" שיש לדון בה. בעניין זה רמת ההוכחה הנדרשת נמוכה מזו שבהליך האזרחי וכל תכליתה למנוע הרחבת סמכות השיפוט בתביעות שהינן טורדניות או תביעות סרק. בהתקיים אחת או יותר מהחלופות המנויות בתקנה 500 רשאי בית המשפט להתיר המצאת כתבי בי-דין אל מחוץ לתחום המדינה. עם זאת, לבית המשפט מסורה סמכות שבשיקול דעת אם להתיר את ההמצאה, כאשר בין שיקוליו יביא את שאלת "נאותות הפורום" – האם בית המשפט הישראלי הוא הפורום הנאות לדיון בתובענה. שאלת "נאותות הפורום" תוכרע על יסוד בחינת מכלול הנסיבות, לרבות מירב הזיקות, ראו בעניין זה א. גורן סוגיות בסדר דין אזרחי, מהדורה 11 (2013) וכן ע"א 9725/04 אשבורן חברה לסוכנויות ומסחר בע"מ נ' CAE Electronics Ltd (4.9.07) (להלן: "פס"ד אשבורן").

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"צ 19529-06-14 חוטה נ' Booking.com B.V ואח'

46. אציין כי הנטל להוכיח כי בית המשפט הישראלי אינו הפורום הנאות לדון בתביעה מונח לפתחו של הנתבע [ראו: ע"א 4601/02 **ראדא תעשיות אלקטרוניות בע"מ נ' Bodstray co. Ltd.** פ"ד נח (2) 465, 472 (2004), וכן רע"א 2727/08 **אורי ארבל נ' TUI AG** (29.1.09) סעיף 16].

47. לעניין זה טוענת בוקינג מספר טענות. אחת הטענות היא כי התובענה צריכה להתברר בהולנד ועל פי הדין ההולנדי, וזאת בשל תניית השיפוט וברירת הדין המצויה ב"תנאי השימוש".

48. לעניין טענה זו ביקש המבקש להציג בפני את החלטת פייפאל, אשר ניתנה לאחר שסיכומי הצדדים הוגשו. המשיבה לא התנגדה לעצם הגשת ההחלטה והתייחסה בתגובתה לגופה של ההחלטה.

49. בהחלטת פייפאל נקבע כי תנייה דומה באתר פייפאל המפנה לדין סינגפור וקובעת כי מקום הדיון יהיה בבית המשפט בסינגפור היא תנייה מקפחת על פי חוק החוזים האחדים וראו דברי בית המשפט באותו עניין:

"משבאים אנו לבחון את הוראת החוק והפורום במשקפי חוק החוזים האחדים, קל להיווכח כי דינה של הוראה זו להתבטל. המשיבה היא חברה הנותנת, באמצעות האינטרנט, שירות למאות אלפים של אזרחים ישראלים. לצורך מתן השירות האמור היא מקיימת אתר אינטרנט בעברית, המיועד לאזרחי ישראל, ואף נותנת שירותי תמיכה המיועדים לקהל לקוחותיה העצום בישראל. במצב דברים זה, חיוב לקוחות פייפאל הישראלים להתדיין בבית משפט בסינגפור (תוך שמירת זכותה של המשיבה לתבוע את לקוחותיה בישראל) ועל פי הדין הסנגפורי, היא באופן מובהק הוראה שכל תכליתה לחסום את דרכם של הלקוחות לממש את זכויותיהם כלפי המשיבה. בנסיבות אלו נוטה אני לדעה כי התניה צריכה להיחשב כבטלה לפי סעיף 5(א) לחוק החוזים האחדים: "תנאי בחוזה אחד השולל או המגביל את זכות הלקוח לפנות לערכאות משפטיות – בטל" (השוו ורדה לוסטהויז וטנה שפניץ, חוזים אחדים 416 (תשנ"ד)). ואולם, אף אם לא תאמר כך, הרי שברור כי המדובר בתניה שחזקה עליה שהיא מקפחת, וזאת לאור סעיפים 4(6), 4(8) ו- 4(9) לחוק החוזים האחדים. בנסיבות המקרה, אינני סבור כי די בעצם היותה של המשיבה חברה סינגפורית, אף אם מצרפים אותה לעובדה שהתניה קבועה בצורה ברורה בהסכם המשתמש, כדי להפוך את ההוראה להוגנת כלפי ציבור לקוחותיה הגדול של פייפאל בישראל (והשוו גם שמואל בכר וטל ז'רסקי "על הסדרה ראווה של חוזים צרכניים מקוונים: בין קידום המסחר המקוון להגנת הצרכן", מחקרי משפט כה 431, 448, 467 – 468 (תש"ע)).

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"צ 19529-06-14 חוטה נ' B.V. Booking.com ואח'

ויובהר, השאלה של ברירת הדין בחוזים הנכרתים באינטרנט בכלל, ושל תוקפן של תניות שיפוט בחוזים אלו, היא שאלה שטרם נבחנה, למיטב בדיקתי, באופן יסודי במשפט הישראלי. המקרה שלפניי אף איננו מצדיק בחינה מעמיקה שכזו, מאחר שהוא מקרה קל, בו תאגיד ענק בינלאומי, המשווק את שירותיו באופן ממוקד לשוק הישראלי, מבקש למנוע מהמוני לקוחותיו הישראלים, שמרביתם הם עוסקים זעירים או צרכנים, להתדיין בבתי המשפט בישראל על פי הדין הישראלי. לכך בוודאי לא ניתן להסכים. פייפאל פועלת בכוונת מכוון בשוק הישראלי ממש כשם שתאגידי ענק בינלאומיים אחרים, כדוגמת מיקרוסופט, פייסבוק וגוגל, פועלים בו. בית המשפט העליון הבהיר כי חברה בינלאומית המשווקת את סחורתה ללקוח ישראלי צריכה לצפות כי תיתבע בישראל (ראו, למשל, ע"א 9725/04 אשבורן חברה לסוכנויות ומסחר בע"מ נ' CAE Electronics Ltd [פורסם בנבו] (ניתן ב- 4.9.2007)). הלכה זו חלה, ואף ביתר שאת, כשמדובר בתאגיד ענק בינלאומי המשווק את מוצריו ושירותיו לעשרות ומאות אלפי לקוחות בישראל, שרובם המוחלט הם עסקים זעירים וצרכנים פרטיים. העובדה שפעילותם של תאגידי הענק הללו נעשית באופן עיקרי או בלעדי באמצעות האינטרנט, איננה מקנה להם חסינות מפני התדיינות בבתי משפט בישראל ועל פי הדין הישראלי. אם תאמר אחרת, צפויים אנו למצוא עצמנו במצב בו זכויותיו של הצרכן הישראלי יהיו להפקר. התפתחות מסוכנת שכזו, אשר השלכותיה רק ילכו ויחמירו ככל שיתחזק ויתגבר המסחר האינטרנטי, יש לגדוע בעודה באיבה.

המסקנה המתחייבת מהדיון לעיל היא שהוראת החוק והפורום שבהסכם המשתמש בעת הגשת התובענה היא הוראה שדינה בטלות. ממילא אין בהוראה זו כדי למנוע דיון בישראל, על פי הדין הישראלי, בטענות המבקש. (ראו סעיפים 19-21 להחלטת פייפאל).

50. לטענת בוקינג, עמדת בית המשפט בעניין פייפאל אינה מחייבת את בית משפט זה והיא מפנה לפסק הדין בעניין אמזון (ת.א (מחוזי ת"א) 30008-10-13 **פרמייר ים המלח מעבדות קוסמטיקה בע"מ נ' Amazon.com Inc**, 19.3.15 - להלן: "**החלטת אמזון**"), אשר קובע כי אדם החותם על הסכם אינטרנטי מקוון מחויב בתנאיו ומוחזק כמי שקראם. גם אם אקבל חזקה זו כחלה במקרה זה, אין בכך דבר לעניין בטלות מחמת היות התנייה "תנייה מקפחת" באשר לסוגיית "פורום נאות" וכללי ברירת הדין, כפי שנקבע בהחלטת פייפאל.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"צ 19529-06-14 חוטה נ' B.V Booking.com ואח'

51. אשר לטענות הנוספות בדבר נאותות הפורום ההולנדי במקרה זה, הרי שלטעמי דומה המקרה שבפנינו למקרה פייפאל במובן זה שגם במקרה שבפני, כמו במקרה פייפאל, נדונה חברה הנותנת, באמצעות האינטרנט, שירות למאות אלפים של אזרחים ישראלים. לצורך מתן השירות האמור היא מקיימת אתר אינטרנט בעברית, המיועד לאזרחי ישראל, ואף נותנת שירותי תמיכה המיועדים לקהל לקוחותיה בישראל. במצב דברים זה, חיוב לקוחות בוקינג, כמו לקוחות פייפאל, הישראלים להתדיין בבית משפט בהולנד ועל פי הדין ההולנדי, היא באופן מובהק הוראה שכל תכליתה לחסום את דרכם של הלקוחות לממש את זכויותיהם כלפי המשיבה.
52. טענה נוספת של בוקינג, כי הבקשה להיתר המצאה מחוץ לתחום השיפוט אינה נתמכת בתצהיר, אינה במקומה משום שהוגש תצהיר התומך בעילת התביעה ובעובדות לעניין ההמצאה למורשה ויש בהם די כדי להוות בסיס להמצאה מחוץ לתחום.
53. אשר לטענה כי הפורום הנאות הוא הפורום ההולנדי על פי מבחן מירב הזיקות, הרי שאיני מקבלת טענה זו. מדובר בנושא ישראלי מובהק, משום שעילת התביעה מתייחסת רק ללקוחות הישראלים של חברת בוקינג, אשר רק לגביהם נטען כי בוקינג אינה מיישמת בעבורם את הגנת חוק הגנת הצרכן הישראלי הקובע כי על המחיר המפורסם לכלול את המע"מ, וזאת כאשר בוקינג מפעילה את האתר, בין היתר, בישראל, בעברית ופונה ללקוחות הישראלים.
54. לפיכך הזיקות לפורום הישראלי הן: הלקוחות הישראלים המשתמשים בשירותי בוקינג להזמנת חדרים במלונות; בתי המלון הישראלים שמשתמשים בשירותי בוקינג לצורך שיווק וקבלת הזמנות און ליין מלקוחות, ביניהם לקוחות ישראלים; העילה מתבססת על הפרת חוק הגנת הצרכן הישראלי בהקשר הנוגע לישראלים בלבד (סעיפים 17א ו-17ד' לחוק הגנת הצרכן בהקשר של שירותי מלון), ועל הפרת חוק החוזים האחידים, שגם הוא חוק ישראלי; והזיקה העיקרית היא, שהעילה הנובעת היא אך ורק בנוגע להזמנת חדרים במלונות בישראל על ידי ישראלים המשתמשים באתר בוקינג. מכאן שמירב הזיקות בהקשר לתובענה ייצוגית זו דווקא מפנות לישראל כפורום הנאות ולא להולנד.
55. לכך יש להוסיף כי שיקולי מדיניות ושיקולי ציפיות סבירים של הצדדים מצביעים על כך שחברה בינלאומית המנהלת את עסקיה באמצעות האינטרנט תבוא להתדיין במקום שבו נמצאים לקוחותיה ולא להפך.
56. אשר להחלטת אמזון, שעליה מסתמכת בוקינג, אציין כי על ההחלטה הוגש ערעור, אשר הדיון בו טרם הסתיים (ע"ר 15-04-28760), וכן לגופו מדובר לטעמי במקרה שונה, משום שלא מדובר היה במקרה צרכני של תביעה של צרכן בנוגע לפעילות האתר גופו. המקרה בפני דומה יותר למקרה פייפאל ולכן מן הראוי לקבוע כי התובעת עברה את מבחן הפורום הנאות ויש לאפשר את ההמצאה לחו"ל. אציין כי גם בהחלטה בתיק פייפאל החיפאי [ת"צ (חי) 13-02-20448 רן ארז נ' PayPal

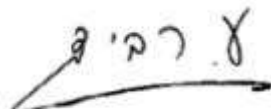
בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"צ 19529-06-14 חוטה נ' B.V. Booking.com ואח'

1 Pte(10.7.14), שהוגשה על ידי בוקינג, עולה כי בית המשפט המחוזי בחיפה התיר את המצאת
2 התובענה הייצוגית לחברה בסינגפור.

סוף דבר

57. אני מבטלת את ההמצאה לידי החברה הישראלית.
58. אני מתירה למבקש להמציא את הבקשה לאישור התביעה כייצוגית לנתבעת 1 על פי כתובתה
בהולנד כמפורט בבקשה.
59. המסירה תיעשה באמצעות חברה שעיסוקה מסירת מסמכים עם אישור מסירה. על המסירה
להתבצע כדין, בהתאם להוראות התקנות.
60. הבקשה לאישור התובנה כייצוגית על נספחיה וכן סעיפים 44-62 להחלטה זו יתורגמו לאנגלית
ויומצאו למשיבה 1 ביחד עם עותק מהמסמכים המקוריים.
61. המועד לביצוע המסירה עד ליום 20.9.15.
62. המשיבה 1 תגיש תשובה לתובענה הייצוגית בהתאם למועדים הקבועים בחוק.
63. המבקש ימציא לתיק עד ליום 20.9.15 אישור על מסירת התובענה לידי המשיבה 1.
64. מעקב מזכירות ליום 12.10.15.
ההחלטה ניתנה על ידי בשבתי כרשמת.
ניתנה היום, ג' אב תשע"ה, 19 יולי 2015, בהעדר הצדדים.

עינת רביד, שופטת